

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1 Overordnet baggrund for forslaget

I 2007 fremkom en arbejdsgruppe med redegørelsen, ”Redegørelse fra arbejdsgruppen om Kirkens fremtidige styrelse og organisation, 2007”, der gjorde det klart, at der var behov for en revision af regelsættene indenfor Kirken samt en vurdering af behovet for nye regler.

I 2010 blev en ny hovedlov for Kalaallit Nunaanni Ilagiit, Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken (Kirkeloven), vedtaget. Det fremsatte ændringsforslag skal ses som et led i den pågående revidering af reglerne indenfor Kalaallit Nunaanni Ilagiit, hvor det ligeledes er ønsket at forenkle reglerne inden for Kalaallit Nunaanni Ilagiit, blandt andet ved at sammenskrive reglerne.

Med dette forslag opdateres og samles reglerne for ansættelse indenfor Kalaallit Nunaanni Ilagiit, der indsættes bestemmelse om præster og kateketers mulighed for at blive fritaget for kirkelige handlinger, der strider imod den enkelte præsts eller katekets teologiske forståelse samtidig med, at der skabes hjemmel til fastsættelse og opkrævning af gebyrer for navneforandring, genudstedelse af attester udstedt over kirkelige handlinger samt dobbeltsproget, grønlandsk/engelsk, attestudstedelse.

Herudover har der vist sig behov for nogle få yderligere ændringer, som vil blive nærmere beskrevet i afsnit 2 ”Hovedpunkter i forslaget”.

1.2 Hovedlinjerne i lovforberedelsen

I forbindelse med ikrafttrædelsen af Kirkeloven gennemgik departementet for kirke sammen med Bispekontoret regeludarbejdelsesbehovet på kirkeområdet samt prioriteringsrækkefølgen af disse behov. Som følge heraf nedsatte departementet et lovforberedende udvalg indenfor Kirken, således at ekspertisen på kirkeområdet udnyttedes bedst muligt til gavn for interessenterne.

Udvalget bestod af to repræsentanter for Departementet for Kirke, en repræsentant for Den Grønlandske Præsteforening samt en jurist fra Bispekontoret med speciale indenfor kirkeret. Hensigten med udvalgets sammensætning har været at sikre et udvalg bestående af medlemmer, der både har kendskab til det praktiske, administrative og det juridiske indenfor kirkeområdet. Medlemmerne af det lovforberedende udvalg udpeges på ny, når en ny opgave igangsættes.

Det lovforberedende udvalg fik til opgave at gennemgå de gældende ansættelsesregler for Kirkens personale, og at komme med konkrete anbefalinger til en ændring af disse. Udvalget fandt det mest

hensigtsmæssigt, at ændringsforslagene til ansættelsesområdet blev indarbejdet i Kirkeloven for på denne måde at samle så meget som muligt af Kirkens lovgivning i én lov.

Derudover er udvalget kommet med konkrete anbefalinger til opkrævning af gebyrer samt enkelte ændringsforslag til eksisterende bestemmelser i Kirkeloven. Udvalgets anbefalinger blev samlet i en rapport, som blev overdraget til Naalakkersuisoq for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling i juli 2012.

Med det foreliggende forslag søges udvalgets anbefalinger indarbejdet i Kirkeloven.

2. Hovedpunkter i forslaget

Ændringsforslaget har til formål at justere eventuelle utilsigtede forhold mellem Kirkeloven og dens praktiske anvendelsesområde, en justering i forhold til nye ønsker på Kirkens område samt en sammenskrivning af Kirkeloven med Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken (Ansættelsesforordningen), som ændret ved Landstingsforordning nr. 11. af 21. maj 2002, med henblik på opdatering.

2.1 Ansættelser

Gældende ret på ansættelsesområdet er Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken som ændret ved Landstingsforordning nr. 11 af 21. maj 2002. I forbindelse med revideringen af Ansættelsesforordningen er det fundet mest hensigtsmæssigt at samle bestemmelser vedrørende ansættelser indenfor Kirken og indarbejde dem i Kirkeloven. På denne måde gøres lovgivningen på kirkeområdet mere brugervenlig.

Det fremgår af Ansættelsesforordningens kapitel 2, at brugen af "udtalelse" og "indstilling" ved ansættelse af henholdsvis præster, provster og domprovst bruges synonymt. For at ensarte terminologien er dette i ændringsforslaget tilrettet, således at menighedsrepræsentationerne *udtaler* sig i forbindelse med ansættelse af præster, provster og domprovst, og biskoppen *indstiller*. Hvor biskoppen før havde en informativ rolle i form af en orienteringspligt overfor menighedsrepræsentationerne, får biskoppen med denne ændring en afgørende rolle, idet biskoppen ved siden af menighedsrepræsentationernes udtalelse indstiller, så vidt muligt, mindst 3 ansøgere opstillet i prioriteret rækkefølge. Denne nye kompetencetildeling sker på baggrund af den forvaltningsstruktur som Kirkeloven har etableret.

2.2 Gebyropkrævning

I forslaget indsættes et nyt kapitel 8, som indfører brugerbetaling på borgernes ønske om et forandret navn henholdsvis genudstedelse af attester, som det offentlige allerede én gang har bekostet. Indførelsen af gebyropkrævning indenfor Kirken skal ses i lyset af et generelt ønske om både at modernisere folkekirkens arbejdsgange og øge borgernes betalingsdel på merydelse i forhold til den almindelige offentlige service. Det er fundet rimeligt, at borgerne selv medvirker til

finansieringen af merydelsen , som en navneforandring er, ligesom det er fundet rimeligt, at borgerens ønske om genudstedelse af en attest sker mod betaling. For en nærmere beskrivelse henvises til kapitel 8 under bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

2.3 Præsters og kateketers fritagelse fra kirkelige handlinger af teologiske grunde

Bestemmelsen er ny og omhandler præstens og kateketens ret til ikke at foretage eller medvirke ved kirkelige handlinger, som strider imod dennes teologiske forståelse. Beskyttelsen har tidligere i et vist omfang haft hjemmel i en folkekirkelig sædvane, men af hensyn til præstens/kateketens retsfølelse tydeliggøres og præciseres dette i § 14, stk. 3. For bestemmelsens anvendelsesområde kan eksempelvis tænkes kirkelig vielse af 2 personer af samme køn, vielse af 2 personer hvor den ene eller begge er fraskilte mv.

Føler en præst eller kateket, at vedkommende af teologiske grunde ikke kan udføre eller medvirke til den kirkelige handling, skal dette forelægges provsten, som viderebringer sagen for biskoppen, som herefter vil vurdere, hvorvidt grunden er teologisk saglig, og om anmodningen kan imødekommes. Biskoppen træffer den endelige afgørelse i sagen.

2.4 Rekursmulighed

Den nugældende rekursbestemmelse i § 28 er blevet justeret, således at der ikke længere er fuld rekursret mellem alle biskoppens afgørelser og Departementet. Ændringen er foretaget på baggrund af en anbefaling herom fra det lovforberedende udvalg, Det er således anbefalet, at afgørelser af overvejende teologisk karakter/indhold ikke skal kunne efterprøves fuldt ud af Departementet, idet Departementet ikke besidder den faglige teologiske viden, der skal til for at vurdere folkekirkens afgørelse. Departementet vil fremover, i sager der er af overvejende teologisk karakter, være begrænset til kun at efterprøve de retlige rammer, for den af folkekirken truffene afgørelse.

2.5 Tilsynsforpligtigelse

Gældende ret på området fremgår af § 20 i Kirkeloven, hvor tilsynsforpligtigelsen, hvad angår Kirkens bygninger og ligkapeller, påhviler menighedsrepræsentationen det pågældende sted. Fremover vil tilsynsforpligtigelsen påhvile den kirkebogsførende præst. Ændringen sker for at sikre beskyttelsen af menighedsrepræsentationernes frivillige arbejde, idet tilsynsforpligtigelsen synes for byrdefuld. Derudover forekommer det som en naturlig justering i forhold til Kirkelovens forvaltningsstruktur, hvoraf det fremgår, at den kirkebogsførende præst har det administrative ansvar for det præstegæld, hvori præsten virker.

Det fastslås dog i § 20, at tilsynet sker i samarbejde med menighedsrepræsentationen det pågældende sted.

2.6 Gældende ret

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende lovgrundlag	Gældende formulering	Lovforslaget
Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken	§ 4. Naalakkersuisut fastsætter, efter forhandling med Biskoppen, bestemmelser om gudstjenester og kirkelige handlinger.	§ 4. Naalakkersuisut kan efter forhandling med Biskoppen fastsætte bestemmelser om gudstjenester og kirkelige handlinger.
Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken	§ 4, stk. 2. Naalakkersuisut fastsætter bestemmelser om autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg efter indstilling fra Biskoppen.	§ 4, stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg efter indstilling fra Biskoppen.
		§ 7, stk. 3. Naalakkersuisut ansætter og afskediger Biskoppen
Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken	§ 9, stk. 1. Provsten udarbejder efter indstilling fra menighedsrepræsentationerne det årlige budget for provstiets virksomhed og har ansvaret for de økonomiske midler, der stilles til rådighed efter bestemmelser fastsat af Naalakkersuisut efter forhandling med Biskoppen.	§ 9, stk. 1. Provsten udarbejder efter indstilling fra menighedsrepræsentationerne det årlige budget for provstiets virksomhed og har ansvaret for de økonomiske midler, jf. dog § 6, der stilles til rådighed efter bestemmelser fastsat af Naalakkersuisut efter forhandling med Biskoppen.
		§ 14, stk. 2. En præst eller kateket kan af teologiske grunde fritages for at udøve eller medvirke ved en kirkelig handling.
		§ 14, stk. 3. Den enkelte præst eller kateket forelægger provsten sagen. Provsten forelægger biskoppen sagen, hvorefter biskoppen afgør om præsten eller kateketen kan fritages i den enkelte sag.
Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken	§ 15, stk. 4. Naalakkersuisut fastsætter bestemmelser om	§ 15, stk. 4. Naalakkersuisut fastsætter bestemmelser om

	præstegældets administration efter forhandling med biskoppen.	kirkebogsføring efter forhandling med biskoppen.
Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken	§16, stk. 4. Provsten har ret til at deltage i alle møder i alle provstiets menighedsrepræsentationer.	§ 16, stk. 4. Provsten har ret til at deltage i møder i alle provstiets menighedsrepræsentationer uden stemmeret.
Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken	§ 18, stk. 4, 2. pkt. Kopi af den godkendte protokol tilsendes provsten til orientering.	§ 18, stk. 4, 2. pkt. Kopi af den godkendte protokol tilsendes provsten og biskoppen til orientering.
Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken	§ 20, stk. 1. Menighedsrepræsentation fører efter bestemmelser fastsat af Naalakkersuisut tilsyn med præstegældets kirkebygninger og ligkapeller. Provsten drager omsorg for, at de er i forsvarlig stand.	§ 20, stk. 1. Den kirkebogsførende præst fører efter bestemmelser fastsat af Naalakkersuisut tilsyn med præstegældets kirkebygninger med tilhørende ligkapeller. Tilsynet sker i samarbejde med menighedsrepræsentationen på stedet. Den kirkebogsførende præst indsender årligt en tilsynsrapport for det pågældende præstegæld til provsten. Provsten drager omsorg for, at bygningerne er i forsvarlig stand.
Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken	§ 21, stk. 1. Menighedsrepræsentationen fremsætter over for provsten forslag til opførelse, indretning, vedligeholdelse og udsmykning af kirker og ligkapeller samt til indretning og udsmykning af lokaler, der benyttes til gudstjeneste (skolekapeller).	§ 21, stk. 1. Menighedsrepræsentationen fremsætter over for den kirkebogsførende præst forslag til opførelse, indretning, vedligeholdelse og udsmykning af kirker og ligkapeller samt til indretning og udsmykning af lokaler, der benyttes til gudstjeneste (skolekapeller).
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om	§ 1, stk. 1. I præstestillinger i den grønlandske kirke kan	§ 26 a, stk. 1. I præstestillinger i Kalaallit Nunaanni Ilagiit kan

ansættelser i Kirken	ansættes: 1) personer, der har bestået teologisk bachelorgrad fra Ilisimatusarfik eller teologisk kandidateksamen fra et dansk universitet, samt har gennemført undervisningen ved et pastoralseminarium, 2) personer, der har en uddannelse, der med hensyn til kundskaber kan sidestilles med læreruddannelsen fra Ilinniarfissuaq, og herudover har fået en videregående uddannelse i kristendomskundskab efter regler fastsat af landsstyret, og 3) personer der, har været præst eller opfylder betingelserne for at blive præst i den danske folkekirke.	ansættes: 1) personer, der har bestået teologisk bachelorgrad fra Ilisimatusarfik eller teologisk kandidateksamen fra et dansk universitet, og som efterfølgende har gennemført undervisningen ved et pastoralseminarium, 2) personer, der har en uddannelse, med kundskaber, der kan sidestilles med læreruddannelsen fra Ilinniarfissuaq, og herudover har fået en videregående uddannelse i kristendomskundskab efter regler fastsat af Naalakkersuisut, og 3) personer der, har været præst eller opfylder betingelserne for at blive præst i den danske folkekirke.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 1, stk. 2. Præster skal være medlem af den danske folkekirke.	§ 26 a, stk. 2. præster ansat i Kalaallit Nunaanni Ilagiit skal være medlem af den danske folkekirke.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 1, stk. 3. Der kræves endvidere kendskab til det grønlandske sprog, i overensstemmelse med regler der udformes af landsstyret.	§ 26 a, stk. 3. Præster ansat i Kalaallit Nunaanni Ilagiit skal have kendskab til det grønlandske sprog, i overensstemmelse med regler der udformes af Naalakkersuisut.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 1, stk. 4. Landsstyret kan bestemme, at deltagelse i uddannelse på folkekirkens institutioner til uddannelse og efteruddannelse af præster er en betingelse for ansættelse som præst. Landsstyret kan fastsætte nærmere regler herom, herunder om	§ 26 a, stk. 4. Naalakkersuisut kan bestemme, at deltagelse i uddannelse på folkekirkens institutioner til uddannelse og efteruddannelse af præster er en betingelse for ansættelse som præst. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler herom, herunder om kursusgodtgørelse.

	kursusgodtgørelse.	
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 2. Landsstyret kan undtagelsesvis give en person, der ikke opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, tilladelse til at søge en præstestilling.	§ 26 b. Naalakkersuisut kan efter indstilling fra biskoppen undtagelsesvis give en person, der ikke opfylder betingelserne i § 26 a, stk.1, tilladelse til ansættelse i en præstestilling.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 3. Landsstyret kan fastsætte bestemmelser om andre uddannelsesmæssige krav, som kan træde i stedet for de i § 1, stk. 1, nr. 1 og nr. 2 nævnte i tilfælde af mangel på personer, der opfylder disse krav.	§ 26 c. Naalakkersuisut kan efter indstilling fra biskoppen fastsætte bestemmelser om andre uddannelsesmæssige krav, som kan træde i stedet for de i § 26 a, stk. 1, nr. 1 og nr. 2 nævnte i tilfælde af mangel på personer, der opfylder disse krav.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 4. enhver der ansættes som præst i den grønlandske kirke, skal have aflagt bispeeksamen, være ordineret, have aflagt folkekirkens præsteløfte og have biskoppens kollats.	§ 26 d. Enhver, der ansættes som præst i Kalaallit Nunaanni Ilagiit, skal som forudsætning for tiltrædelse have aflagt bispeeksamen, være ordineret, have aflagt folkekirkens præsteløfte, og have biskoppens kollats.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 6. Forinden indstilling afgives efter § 7, afholdes så vidt muligt et orienteringsmøde mellem biskoppen, eller en af biskoppen bemyndiget provst, og de valgte medlemmer af menighedsrepræsentationerne, hvor der orienteres om ansøgerne. Mødet berammes af biskoppen snarest muligt efter ansøgningsfristens udløb og ledes af biskoppen eller provsten. Efter anmodning af en eller flere menighedsrepræsentationer, eller hvis biskoppen finder det	§ 26 e. Forinden udtalelse afgives efter § 26 f, afholdes så vidt muligt et orienteringsmøde mellem biskoppen, eller en af biskoppen bemyndiget provst, og de valgte medlemmer af menighedsrepræsentationerne, hvor der orienteres om ansøgerne. Mødet berammes af biskoppen snarest muligt efter ansøgningsfristens udløb og ledes af biskoppen eller den provst, som biskoppen har bemyndiget. Efter anmodning af en eller flere menighedsrepræsentationer, eller hvis biskoppen finder det

	ønskeligt, skal der afholdes yderligere et orienterende møde mellem biskop og menighedsrepræsentationer.	ønskeligt, skal der afholdes yderligere et orienterende møde mellem biskop og menighedsrepræsentationer.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 6, stk. 2. Landsstyret fastsætter regler for tidsfrister og fremgangsmåde for det i stk. 1 nævnte orienteringsmøde	§ 26 e, stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte regler for tidsfrister og fremgangsmåde for det i stk. 1 nævnte orienteringsmøde.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 7, stk. 1. Et præstegælds valgte menighedsrepræsentanter afgiver indstilling om ansættelse i ledige stillinger som præst i præstegældet. Indstillingen skal så vidt muligt ske på et fællesmøde.	§ 26 f. Et præstegælds valgte menighedsrepræsentanter afgiver udtalelse om ansættelse i ledige stillinger som præst i præstegældet. Der skal så vidt muligt afholdes et egentligt udtalelsesmøde umiddelbart efter biskoppens orienteringsmøde. Udtalelse afgives i prioriteret afstemningsform og angiver for hver medvirkende menighedsrepræsentation de om muligt 3 kandidater som har fået flest stemmer.
		§ 26 f, stk. 2. Biskoppen indstiller så vidt muligt mindst 3 ansøgere opstillet i prioriteret rækkefølge. Biskoppen sender ansøgningerne med menighedsrepræsentationernes udtalelser samt sin egen indstilling til Naalakkersuisut.
		§ 26 g. Naalakkersuisut afgør, hvem der ansættes i stillingen som præst, jf. §§26 e og 26 f. Ansættelse af en ansøger, der ikke er omfattet af biskoppens indstilling, kan ikke ske, før biskoppen har udtalt sig.
Landstingsforordning nr.	§ 8. Landsstyret kan ikke	§ 26 h. Naalakkersuisut kan ikke

8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	ansætte en ansøger, som ikke er omfattet af menighedsrepræsentationernes indstilling. En ansøger, som ved første afstemning på indstillingsmødet opnår alle afgivne stemmer, skal udnævnes i stillingen. Såfremt særlige omstændigheder foreligger, kan landsstyret bestemme, at genopslag af stillingen skal foretages og fornyet indstilling finde sted.	ansætte en ansøger, som ikke er omfattet af menighedsrepræsentationernes udtalelse. En ansøger, som ved første afstemning på udtalelsesmødet opnår alle afgivne stemmer og samtidig fremgår af biskoppens indstilling, skal ansættes i stillingen.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken		§ 26 h, stk. 2. Såfremt særlige omstændigheder foreligger, kan Naalakkersuisut bestemme, at genopslag af stillingen skal foretages og fornyet indstilling finde sted.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 9. Landsstyret kan fastsætte særlige regler for fremgangsmåden ved besættelse af præstestillinger, der helt eller overvejende er oprettet med henblik på betjening af institutioner eller grupper af personer, for hvilke der ikke er oprettet menighedsrepræsentationer. Det samme gælder ved ansættelser af kortere varighed.	§ 26 i. Naalakkersuisut kan fastsætte regler for fremgangsmåden ved besættelse af præstestillinger, der helt eller overvejende er oprettet med henblik på betjening af institutioner eller grupper af personer, for hvilke der ikke er oprettet menighedsrepræsentationer. Det samme gælder ved enhver ansættelse tidsbegrænset op til et år.
		§ 26 j. Forinden udtalelse afgives efter § 26 k, afholdes så vidt muligt et orienteringsmøde mellem biskoppen, eller en af biskoppen bemyndiget provst, og de valgte medlemmer af menighedsrepræsentationerne, hvor der orienteres om

		ansøgerne. Mødet berammes af biskoppen snarest muligt efter ansøgningsfristens udløb og ledes af biskoppen eller provsten, som biskoppen har bemyndiget. Efter anmodning af en eller flere menighedsrepræsentationer, eller hvis biskoppen finder det ønskeligt, skal der afholdes yderligere et orienterende møde mellem biskop og menighedsrepræsentationer.
		§ 26 j, stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte regler for tidsfrister og fremgangsmåde for det i stk. 1 nævnte orienteringsmøde.
Landstingsforordning nr. 11 af 21. maj 2002 om ændring af landstingsforordning om ansættelser i Kirken.	§ 10, stk. 1. De valgte menighedsrepræsentanter i de præstegæld, hvor domprovsten eller provsten skal virke som domprovst eller provst, afgiver så vidt muligt udtalelse om 3 ansøgere opstillet i prioriteret rækkefølge.	§ 26 k. Et provstis valgte menighedsrepræsentanter afgiver udtalelse om ansættelse i ledige stillinger som provst eller domprovst i provstiet. Der skal så vidt muligt afholdes et egentligt udtalelsesmøde umiddelbart efter biskoppens orienteringsmøde.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 10, stk. 2. Biskoppen afgiver så vidt muligt udtalelse om mindst 3 ansøgere opstillet i prioriteret rækkefølge. Biskoppen sender ansøgningerne med menighedsrepræsentationernes og sin egen udtalelse til Landsstyret.	§ 26 k, stk. 2. Biskoppen indstiller så vidt muligt mindst 3 ansøgere opstillet i prioriteret rækkefølge. Biskoppen sender ansøgningerne med menighedsrepræsentationernes udtalelse og sin egen indstilling til Naalakkersuisut.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 10, stk. 3. Landsstyret afgør, hvem der ansættes i stillingen. Ansættelse af en ansøger, der ikke er omfattet af biskoppens	§ 26 l. Naalakkersuisut afgør, hvem der ansættes i stillingen som provst eller domprovst. Ansættelse af en ansøger, der

	udtalelse, kan ikke ske, før biskoppen har udtalt sig.	ikke er omfattet af biskoppens indstilling, kan ikke ske, før biskoppen har udtalt sig.
		§ 26 l, stk. 2. provsten skal bo og virke som præst i det præstegæld, hvor provstikontoret er beliggende.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 12 Landsstyret træffer bestemmelse om oprettelse og nedlæggelse af stillinger ved provstikontorerne. Provsten foretager ansættelse og afskedigelse fra disse stillinger.	§ 26 m. Biskoppen træffer efter forhandling med Naalakkersuisut bestemmelse om oprettelse og nedlæggelse af gejstlige og administrative stillinger under Kalaallit Nunaanni Ilagiit.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 11, stk. 1. Ansættelse og afskedigelse af kateketer og organister foretages, efter høring af menighedsrepræsentationerne, af provsten.	§ 26 m, stk. 2. Biskoppen kan bemyndige provsterne til, efter høring af den kirkebogsførende præst og menighedsrepræsentationen, at foretage ansættelse og afskedigelse af kateketer og organister.
Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken	§ 11, stk. 2. Provstiudvalget har efter retningslinier udarbejdet af landsstyret ansvaret for, at den nødvendige medhjælp ved kirkerne er tilstede.	§ 26 m, stk. 3. Biskoppen kan bemyndige provsterne til, efter høring af den kirkebogsførende præst og menighedsrepræsentationen, at foretage ansættelse og afskedigelse af medhjælp ved kirkerne såsom pedeller, rengøringsmedhjælp m.v.
		§ 26 m, stk. 4. Biskoppen kan bemyndige provsterne til at foretage ansættelse og afskedigelse af administrativt personale ved både provsti- og præstegældskontorerne.
		§ 26 n. For anmeldelse af navneforandring betales i hvert enkelt tilfælde et gebyr.

		§ 26 n, stk. 2. En tilladt navneforandring bekræftes ved navneændringsattest og Fødsels-/dåbsattest eller Fødsels-/navneattest. For denne attestudstedelse betales ikke særskilt gebyr.
		26 n, stk. 3. For øvrige attestudstedelser, som følge af navneforandring gennem folkekirken eller andre myndigheder, betales gebyr som ved genudstedelse, jfr. § 26 o.
		§ 26 o. Genudstedelse af attest over kirkebøgernes indhold er gebyrbelagt for så vidt angår: a) Fødsels-/dåbsattest b) Fødsels-/navneattest c) Fødselsattest d) Vielsesattest e) Dødsattest
		§ 26 p. For dobbeltsproget attestudstedelse, grønlandsk/engelsk, over kirkebøgernes indhold betales et gebyr.
		§ 26 q. Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om gebyrernes størrelse og opkrævning til dækning af myndighedernes omkostninger jf. §§ 26 n-26 p.
Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken	§ 28, stk. 3. Biskoppens afgørelser kan påklages til Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke senest 4 uger efter at afgørelsen er truffet. Departementets afgørelser er endelige.	§ 28, stk. 3. Biskoppens afgørelser kan påklages til Naalakkersuisut senest 4 uger efter at afgørelsen er truffet. Afgørelser af overvejende teologisk karakter prøves udelukkende for så vidt angår de retlige rammer.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige

Nærværende afsnit omhandler alene de administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige, som følger af lovforslaget.

3.1 Økonomiske konsekvenser

Forslaget forudsætter ikke en forøget bevilling til kirkeområdet, der i dag finansieres ved følgende hovedkonti:

30.18.02 Kalaallit Nunaanni Ilagiit

30.18.03 Kateket- og organistuddannelsen

Det vurderes, at de ændringer, lovforslaget medfører, kan finansieres inden for de allerede afsatte midler til kirkeområdet.

Ydermere vil kapitel 8 om indførelse af gebyrer på visse sagsområder inden for Kalaallit Nunaanni Ilagiit indebære en forventet årlig indtægt for Naalakkersuisut på ikke under kr. 150.000.

3.2 Administrative konsekvenser

Den valgte fremgangsmåde med inkorporering af de reviderede regelsæt på ansættelsesområdet i den eksisterende primære retskilde (Kirkeloven) sker også som led i en almindelig regelmodernisering på området. For både administrative myndigheder og personer er det en forenkling, at Kirkeloven på denne måde gøres til samlingssted for flest mulige af de kirkelige regler.

Ændringsforslaget flytter i § 20 en tilsynsopgave med kirkebygningerne fra menighedsrepræsentationen til den kirkebogsførende præst *i samarbejde med* menighedsrepræsentationen. Forslaget tilstræber en ansvarliggørelse omkring opgaven, også inden for gruppen af offentligt ansatte.

Ændringsforslaget indeholder i sidste kapitel en bestemmelse, som begrænser den eksisterende fulde rekursret for afgørelser truffet af biskoppen.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at medføre administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

6. Konsekvenser for borgere

I forlængelse af Kirkelovens ikrafttræden pr. 1. august 2010, og den deri indeholdte målsætning om også større gennemsigtighed i den kirkelige struktur for borgerne, følges der generelt op på denne målsætning med lovforslagets ændrings- (tilføjelses-) bestemmelser. Lovforslaget inkorporerer i kapitel 7, efter tilpasning til Kirkeloven, Ansættelsesforordningen. For borgerne betyder dette en forenkling.

Kapitel 8 har betydelige konsekvenser for borgerne. I kapitlet indføres brugerbetaling for navneforandringer (alle navne), og gebyrer for genudstedelse af folkekirkens attester. Gebyrenes størrelse vil ikke overstige de udgifter som er forbundet med sagsbehandlingen, og forventes derfor ikke at overstige 500 kroner. Praksis for opkrævning samt gebyrernes størrelse fastsættes ved bekendtgørelse. I den henseende skal der efterfølgende ske en vis offentlig annoncering af de forandrede regler.

Ændringsforslaget indeholder i sidste kapitel en bestemmelse, som begrænser den eksisterende fulde rekursret for afgørelser truffet af biskoppen.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været fremsendt i høring i perioden fra 24. oktober til 28. november 2012.

Forslaget har været til høring hos følgende høringsparter:

Biskoppen	Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked
Samtlige præster	Departementet for Sundhed
Samtlige provster	Departementet for Uddannelse og Forskning
Samtlige menighedsrepræsentationer	Departementet for Indenrigsaffænder, Natur og Miljø
Den grønlandske præsteforening	Råstofdirektoratet
Ajoqit pattattullu peqatigiiffiat	Udenrigsdirektoratet
Kirkeministeriet	Ledernes Hovedorganisation
Bispeforeningen	Akademikernes sammenslutning i Grønland
Den danske præsteforening	KANUKOKA
Danmarks kordegneforening	KANUNUPE
Århus Universitet – Teologisk fakultet	NUSUKA
Københavns Universitet – Teologisk fakultet	Atorfillit Kattuffiat

Formandens departement	Grønlands Arbejdsgiverforening (GA)
Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik	IMAK
Departementet for Finanser	SIK
Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug	Iisimatusarfik

Der er indkommet 10 høringssvar, hvoraf følgende ingen bemærkninger havde: Råstofdirektoratet, Grønlands Arbejdsgiverforening, Ministeriet for Ligestilling og Kirke, Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø.

Følgende høringsparter havde bemærkninger til forslaget: KANUKOKA, IMAK, Bispeembedet, Atorfillit Kattuffiat, Qaqortumi Ilagiit Sinniisaat og Departementet for Finanser.

KANUKOKA

I KANUKOKAs høringssvar fremgår det, at Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling opfordres til at finde en mere fleksibel løsning til genudstedelse af attester end den i § 26 o beskrevne fremgangsmåde. KANUKOKA foreslår, at man efter første udstedelse gemmer attesten i elektronisk form og i papirform, hvorefter borgerne kan hente filen, eventuelt på Sullissivik's portal under Min side, Borgerservice i kommunen eller ved at skrive til præstegældet.

Departementet for Kirke har påbegyndt en dialog med Sullissivik, KANUKOKA og Bispeembedet omkring mulighederne for at lette processen for både borgerne og præsterne ved genudstedelse af attester. Selvom en webbaseret løsning bliver mulig, vil der stadig skulle opkræves gebyrer for genudstedelser foretaget på præstegældskontoret.

IMAK

IMAKS bestyrelse udtrykker tilfredshed med, at der er sket en forenkling af reglerne indenfor Kalaallit Nunaanni Ilagiit, blandt andet ved at reglerne for ansættelse indenfor Kalaallit Nunaanni Ilagiit sammenskrives med de øvrige regler. Derudover tilslutter bestyrelsen sig, at der skabes hjemmel til fastsættelse og opkrævning af gebyrer for navneforandring, genudstedelse af attester mv.

Bispeembedet

Bispeembedet foreslår, at § 14, stk. 2, ændres til ”En præst eller kateket kan af teologiske grunde fritages for at udøve en kirkelig handling.”

I forhold til § 14, stk. 3, mener bispeembedet at bestemmelsen bør udgå, idet den grundlæggende udtrykker ”ad tjenestelig vej”, som i forvejen er gældende for den folkekirkelige forvaltningsmyndighed.

§ 16, stk. 5, bør bringes i overensstemmelse med de øvrige stykkers logik, ved at ordene ”uden stemmeret” udgår.

Det foreslås, at § 18, stk. 4, 2. pkt. tilføjes ”biskoppen”.

Bispeembedet mener, at man for tydeliggørelse af opgaven i § 21, bør overveje at indsætte et ”kan” efter menighedsrepræsentationen i § 21, stk. 1. Bispeembedet begrundet dette med, at ændringen i § 21 fastsætter, at forslag fremover skal fremsættes overfor den kirkebogsførende præst.

Bispeembedet påpeger, at den oprindelige præmis for § 24, tilstedeværelsen af finanslovskontoen for den kirkelige højskole, er borte. Kontoen blev fjernet i finanslovsåret efterfølgende kirkelovens vedtagelse.

Det foreslås, at § 26 a, stk. 2, bør anvende ”Kalaallit Nunaanni Ilagiiit”

Bispeembedets forslag om at ændre § 14, stk. 2, fra ” En præst eller kateket kan i udøvelsen af sin embedsvirksomhed fritages for at udføre kirkelige handlinger, såfremt denne af teologiske grunde mener ikke at kunne eller burde udføre eller medvirke ved handlingen.” til ”En præst eller kateket kan af teologiske grunde fritages for at udøve en kirkelig handling.” er taget til efterretning. Den foreslåede formulering udvides, og der er derfor valgt følgende formulering af § 14, stk. 2: ”En præst eller kateket kan af teologiske grunde fritages for at udøve eller medvirke ved en kirkelig handling.”.

Der findes ikke anledning til at lade § 14, stk. 3, udgå. Loven bør være så brugervenlig som mulig, og da der er tale om en ny bestemmelse, som hidtil kun har haft hjemmel i en folkekirkelig sædvane, bør arbejdsgangen fremgå tydeligt i loven. Dette af hensyn til brugervenligheden over for den enkelte borger, men også for at sikre en ensartet praksis på et område, der hidtil ikke har været reguleret ved lov.

Der er tilslutning til, at § 16 bør tilrettes, men at det er § 16, stk. 4, der bør tilføjes ”uden stemmeret”, idet dette herefter vil fremgå af både stk. 2-5.

Bispeembedets forslag om at § 18, stk. 4, 2. pkt. tilføjes ”biskoppen” er taget til efterretning og indarbejdet i forslaget.

Bestemmelsen er i tråd med § 20, hvoraf det fremgår, at tilsynet sker i samarbejde med menighedsrepræsentationen på stedet. Dette samarbejde tydeliggøres i § 21, hvoraf det fremgår, at menighedsrepræsentationen fremsætter forslag for den kirkebogsførende præst.

Bispeembedets påpeging af, at den oprindelige præmis for § 24, finanslovskontoen for den kirkelige højskole, er borte, er taget til efterretning. Idet biskoppen varetager den centrale styrelse og administration af Kalaallit Nunaanni Ilagiit, bør det fortsat være Kalaallit Nunaanni Ilagiit, der varetager efter- og videreuddannelse af præster, kateketer og organister på trods af ændringer i hovedkonti.

I forhold til § 26 a, stk. 2, foreslås det, at der i stedet for "den danske folkekirke" står "Kalaallit Nunaanni Ilagiit". Naalakkersuisut finder dog, at der rettelig bør stå "den danske folkekirke", idet Kalaallit Nunaanni Ilagiit er en del af den danske folkekirke.

Atorfillit Kattuffiat

Atorfillit Kattuffiat (AK) finder det positivt, at regelsættet for Kirken sammenskrives, da det øger brugervenligheden af lovgivningen vedrørende Kalaallit Nunaanni Ilagiit. Derudover nævner AK, at den inkluderede tabel i høringsmaterialet over formuleringerne i den tidligere lovgivning samt det pågældende lovforslag i høj grad øger overskueligheden af ændringsforslaget.

AK påpeger, at bestemmelsen, der omhandler præsternes frihedsrettighed, § 14, stk. 3, ikke indeholder nogen specificering af, hvordan der sikres vielse af to personer af samme køn i det tilfælde, hvor præsten af teologiske grunde ikke kan vie parret. AK henviser i høringsskrivelsen til rigsloven om vielse af to af samme køn.

AK mener, at muligheden for at genopslå præstestillinger forfalder med formuleringen af § 26 h. Naalakkersuisut fratages således muligheden for at undgå ansættelse af kandidater, som Naalakkersuisut ikke mener har de rette kvalifikationer.

AK tilslutter sig, at der med ændringsforslaget gives hjemmel for gebyropkrævning ved udstedelse af visse attester. AK finder dog ikke forenklingen af regelsættet åbenlys, når både "ansættelses- og tiltrædelsesbetingelser", "fremgangsmåde ved præsteansættelser", "fremgangsmåde ved provsteansættelser" samt "kapitel 8 Gebyrer" alle hører under § 26, idet både interne og eksterne administrative forhold er indeholdt i samme paragraf.

På baggrund af høringssvaret er det i bemærkningerne til § 14 præciseret, hvilke forhold der gør sig gældende, såfremt en præst af teologiske grunde ikke kan udføre en kirkelig handling.

Af ændringsforslagets § 26 h, stk. 2, fremgår det, at såfremt særlige omstændigheder foreligger, kan Naalakkersuisut bestemme, at genopslag af stillingen skal foretages og fornyet indstilling finde sted. Naalakkersuisut har de samme muligheder for at genopslå stillinger som i den nugældende lov.

Anvendelsen af ét paragrafnummer efterfulgt af et bogstav er normal procedure ved ændringsforslag, hvor det ikke er hele loven der omskrives. Metoden anvendes for ikke at skabe unødigt forvirring ved henvisning til paragraffer, idet der kan opstå tvivl om, om der henvises til x paragraf i loven før eller efter ændringen.

Qaortumi Ilagiit Sinniissaat

Menighedsrepræsentationen foreslår, at § 26 m formuleres således:

” § 26 m. Biskoppen træffer efter forhandling med Naalakkersuisut bestemmelse om oprettelse og nedlæggelse af gejstlige og administrative stillinger under Kalaallit Nunaanni Ilagiit, samt træffer efter forhandling med provsten bestemmelser om oprettelse og nedlæggelse af stillinger under provstikontorerne.

Stk. 2. Biskoppen skal bemyndige provsterne til, efter høring af den kirkebogsførende præst og menighedsrepræsentationen, at foretage ansættelse og afskedigelse af kateketer og organister.

Stk. 3. Biskoppen skal bemyndige provsterne til, efter høring af den kirkebogsførende præst og menighedsrepræsentationen, at foretage ansættelse og afskedigelse af medhjælp ved kirkerne såsom pedeller, rengøringsmedhjælp m.v.

Stk. 4. Biskoppen skal bemyndige provsterne til at foretage ansættelse og afskedigelse af administrativt personale ved både provsti- og præstegældskontorerne”

Den nuværende formulering af § 26 m er et udtryk for den forvaltningsstruktur, som er etableret af Kirkeloven. Der er derfor ikke anledning til at foretage den foreslåede ændring.

Departementet for Finanser

Departementet for Finanser (AN) ønsker sidste tekstafsnit i § 26 q ”Gebyret skal tilfalde landskassen” fjernet. AN finder, at det er unødvendig information at skrive ”Gebyret skal tilfalde landskassen.”, idet gebyrer kun tilsigter på at dække faktiske omkostninger.

Derudover påpeger AN, at der sandsynligvis vil fremkomme administrative omkostninger for kirkerne samt provst- og bispekontor, i forbindelse med indførsel af gebyrer. Dette kan bl.a. indbefatte kortbetalingsudstyr, tyverisikring, bogholderi samt administration af bankkonti, bistand fra revisorbistand. Dette skal indregnes, når gebyrernes størrelse skal beregnes.

Ønsket om at fjerne ” Gebyret skal tilfalde landskassen.” er taget til efterretning.

Proceduren for opkrævning af gebyrer vil fremgå af en særskilt bekendtgørelse. AN's påpegning af, hvilke faktorer der skal tages højde for, ved fastsættelse af gebyrernes størrelse vil blive indarbejdet i en kommende bekendtgørelse.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Bestemmelsen fastslår en ændring i § 4, stk. 1, hvorefter Naalakkersuisut fremover kan fastsætte bestemmelser om gudstjenester og kirkelige handlinger efter forhandling med biskoppen, men udtrykker ikke en forpligtelse hertil.

Til nr. 2.

Bestemmelsen fastslår en ændring i § 4, stk. 2, hvorefter Naalakkersuisut fremover kan fastsætte bestemmelser om autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg efter indstilling fra biskoppen, men udtrykker ikke en forpligtelse hertil.

Til nr. 3.

Bestemmelsen i § 7, stk. 3 fastslår Naalakkersuisut som ansættelsesmyndighed for biskoppen.

Ved § 23, stk. 4 i Folketingslov nr. 473 af 12. juni 2009 om Grønlands Selvstyre og § 7, stk. 1, nr. 19 blev Kirken som sagsområde, herunder lovgivningsmagten på området, overdraget til Grønlands Selvstyre. Biskopper vil som konsekvens heraf fremover være ansat under Grønlands Selvstyre.

Efter § 8 i Folketingslov nr. 474 af 12. juni 2009 blev biskoppen tilbudt enten at overgå til ansættelse under Grønlands Selvstyre eller forblive ansat under vedkommende danske myndigheder. Biskoppen valgte at overgå til ansættelse under Grønlands Selvstyre.

Til nr. 4.

Ændringen består i indsættelse af henvisningen til § 6, efter ”... ansvaret for de økonomiske midler...”

Da Kalaallit Nunaanni Ilagiit siden Kirkelovens ikrafttræden den 1. august 2010 har været én forvaltningsenhed, og siden finansåret 2011 i øvrigt har haft sine (samlede) midler bevilget gennem én finanslovskonto (40.97.04 i 2011) må det endelige ansvar for de økonomiske midler stillet til rådighed af Naalakkersuisut for Kalaallit Nunaanni Ilagiit anses for at være biskoppens, som øverste

ansvarlige for forvaltningsenheden, som fastsat i § 6. Når bestemmelsen alligevel udtrykker et ansvar for provsterne, skyldes det en vis regional forvaltning af (dele af) midlerne gennem netop provsterne og deres provstikontorer, herunder forvaltning med egen bogføring.

Den nye formulering afkræfter tillige en mulig fortolkningstvivel om, at et ansvar ved lov hermed var henlagt til et regionalt plan (provsternes område) og dermed undtaget biskoppens almindelige forvaltningsvirksomhed i den centrale styrelse og administration af Kalaallit Nunaanni Ilagiit, jfr. lovens § 6.

Til. nr. 5.

Til stk. 2.

Bestemmelsen er ny og yder præsterne og kateketerne en beskyttelse mod at skulle foretage eller medvirke ved kirkelige handlinger, som de ikke mener at burde eller kunne foretage af teologiske årsager.

Bestemmelsen yder ikke en ubetinget frihed, idet den enkelte præsts eller katekets teologiske grund til at ønske sig fritaget, skal efterprøves af biskoppen. Efterprøvelsen sker med henblik på vurdering i både individuel teologisk henseende og i forhold til folkekirkens samlede forpligtelser, herunder konkrete muligheder for i en øjeblikkelig situation at kunne honorere borgerens retskrav.

Udgangspunktet er, at den præst eller kateket, som har en generel eller konkret teologisk grund til ikke at ville udføre en bestemt kirkelig handling, bør fritages herfor. Det kan dog ikke udelukkes, at folkekirken, i eksempelvis en nødsituation som for eksempel en nødvilse af homoseksuelle eller fraskilte, ikke har andre muligheder for at opfylde sine retlige forpligtelser i forhold til sine medlemmer end gennem den pågældende præst eller kateket. Præsten eller kateketen vil som følge af folkekirkens forpligtelse overfor medlemmet derfor skulle tåle ikke at blive fritaget, til trods for sin personlige teologiske samvittighed.

Til stk. 3.

Ifølge stk. 3 forelægges det enkelte tilfælde, som præsten eller kateketen ikke finder at kunne udføre, for biskoppen, som træffer afgørelse om, hvorvidt grunden er teologisk saglig, og om anmodningen kan imødekommes. I kraft af, at præsten og kateketen refererer til provsten, forelægges sagen for provsten, som viderebringer sagen for biskoppen. Provsten har således ikke kompetence til at træffe afgørelse i disse sager.

Beskyttelsen har tidligere i et vist omfang haft hjemmel i en folkekirkelig sædvane.

Såfremt en præst eller kateket af teologiske grunde fritages for en kirkelig handling, vil Kalaallit Nunaanni Ilagiit være forpligtet til at finde en anden præst eller kateket, som kan udføre eller medvirke ved den kirkelige handling.

Til nr. 6.

Bestemmelsen er en præcisering af den oprindelige hjemmelsbestemmelse, idet det også oprindeligt var tiltænkt at være en hjemmelsbestemmelse for Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler for netop kirkebøgernes førelse, hvilket dog kun svagt fremgik af både lovteksten og bemærkningerne. Øvrige regler, der gælder for præstegældets administration, fastsættes af biskoppen, medmindre andet fremgår af øvrig lovgivning.

Bestemmelsen fastslår også en ændring i § 15, stk. 4, hvorefter Naalakkersuisut fremover fastsætter bestemmelser om kirkebøgernes førelse efter forhandling med biskoppen, men udtrykker ikke en forpligtelse hertil.

Til nr. 7.

Bestemmelsen er en præcisering af, at provsten kan deltage i møder i alle provstiets menighedsrepræsentationer uden stemmeret. Tilføjjelsen af ”uden stemmeret” sker for at sikre ensartethed i hele § 16, og har ingen betydning for eksisterende praksis.

Til nr. 8.

Ændringen i bestemmelsen består i indsættelsen af ”og biskoppen”. Kopi af den godkendte protokol skal fremover sendes til både provsten og biskoppen til orientering. Idet biskoppen er øverste myndighed indenfor Kirken, bør der også tilgå denne en kopi af den godkendte protokol.

Til nr. 9.

Bestemmelsen fastslår en ændring i § 20, stk. 1, hvorefter tilsynsforpligtelsen fremover påhviler den kirkebogsførende præst og ikke længere den enkelte menighedsrepræsentation. Bestemmelsen fastslår i 2. pkt., at tilsynet dog sker i samarbejde med menighedsrepræsentationen det pågældende sted.

Ændringen sker for at sikre beskyttelsen af menighedsrepræsentationernes frivillige arbejde. Karakteren af tilsynsforpligtelsen synes for byrdefuld for denne gruppe af personer, som yder en frivillig indsats indenfor Kalaallit Nunaanni Ilagiit. I kraft af den kirkebogsførende præsts administrative ansvar for præstegældet jf. § 15, stk. 3, i loven, tilfalder tilsynsforpligtelsen naturligt denne.

Nyt er også bestemmelsen om, at der årligt skal indsendes en tilsynsrapport til provsten. Dette er for at sikre, at provsterne og biskoppen har et samlet overblik over bygningernes tilstand og ud fra den viden, i samarbejde med Naalakkersuisut, kan foretage de nødvendige prioriteringer på området.

Til nr. 10.

Ændringen i bestemmelsen består i, at forslag jf. § 21 fremover skal fremsættes for den kirkebogsførende præst og ikke provsten. På baggrund af, at den kirkebogsførende præst fremover fører tilsynet med præstegældets kirkebygninger og dertil hørende ligkapeller, jf. § 20, stk. 1, vil det falde mere naturligt, at forslagene tilgår den kirkebogsførende præst frem for provsten.

Til nr. 11.

Ved det nye kapitel 7 indarbejdes landstingsforordningen om ansættelser i kirken, dog med ændringer og opdateringer i flere af bestemmelserne. Landstingsforordningen ophæves samtidig, jf. forslaget § 2. Bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i § 1, nr. 11, i forslaget vil af redaktionelle årsager blive benævnt med overskrift af bestemmelsens nye paragrafbenævnelse.

Lovteksten samt de enkelte bestemmelser er i kapitel 7 konsekvensrettet med hensyn til mellemkommende officielle grønlandske betegnelser.

Til § 26 a

Bestemmelsen er en videreførelse af § 1 i Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken.

Med hensyn til bemærkningerne er disse konsekvensrettet, hvad angår anmærkningerne i de tidligere bemærkninger, som udelukkende angik den tidsmæssige sammenhæng, bestemmelsen fandtes i. Et enkelt sted er en præmis dog udtaget, idet der ikke længere anses at være særlige præstestillinger, som udelukkende betjener en eller flere *danske* menigheder. Den grønlandske menighed må i dag anses for én, uanset de sproglige præferencer og eller evner for samme blandt landets borgere.

Bestemmelsen angiver de krav, der stilles for at kunne ansættes som præst i Kalaallit Nunaanni Ilagiit, herunder navnlig de uddannelsesmæssige krav. Det samme gælder ansættelse som provst, jf. §§ 26 j, 26 k og 26 l.

I stk. 1, nr. 1-3 angives de såkaldte *ansættelsesbetingelser* for præster. Parallelt hermed skal en udvalgt ansøger tillige opfylde *tiltrædelsesbetingelserne* i § 26 d for at kunne bestride jobbet som præst i Kalaallit Nunaanni Ilagiit.

I praksis bør ansættelsesbetingelserne påses allerede ved modtagelsen af ansøgninger i forbindelse med ansættelsesmyndighedens indledende sagsbehandling, og oversendelse til biskoppen med henblik på dennes og menighedsrepræsentationernes medvirken ved udvælgelsen. Kun de ansøgere, som opfylder ansættelsesbetingelserne, oversendes til biskoppen til videre foranstaltning.

Til stk. 1, nr. 1.

I stk. 1, nr. 1 fremgår det, at en bachelorgrad fra Ilisimatusarfik i ansættelsesmæssig henseende sidestilles med en kandidatgrad fra et dansk universitet. En årsag til dette er præstemanglen sammenholdt med, at bachelorer fra Ilisimatusarfik har større kendskab til den grønlandske kultur, herunder også det grønlandske sprog. Der stilles ligeledes krav om gennemført undervisning på et pastoralseminarium.

Til stk. 1, nr. 2.

Der er for tiden ikke fastsat regler for uddannelser i videregående kristendomskundskab. Bestemmelsen er alligevel bibeholdt. En årsag hertil er et ønske om at undgå, at personer, der måtte have uddannelsen, men endnu ikke har søgt ansættelse som præst, bliver forhindret i at søge ansættelse. En anden årsag er ønsket om at bevare muligheden for eventuelle kommende uddannelser, som eksempelvis kunne være en grønlandsk læreuddannelse kombineret med et par års videre uddannelse på et universitet. Naalakkersuisut skal fastsætte nærmere regler for sådanne uddannelser.

Til stk. 1, nr. 3.

Betingelserne for at blive præst i den danske folkekirke findes i lov nr. 310 af 16. maj 1990 om ansættelser i folkekirken mv. med senere ændringer.

Til stk. 2

Stk. 2 er en ny bestemmelse, men må ses som en kodificering af hidtidig praksis. Henvisningen til medlemskabet af den danske folkekirke dækker over en klassisk forståelse af den folkekirkelige enhed i riget, jfr. også lovens § 2 og bemærkningerne hertil. Bagved ligger en forståelse af, at et medlem af folkekirken fra et land under rigsenheden eller et evangelisk-luthersk trossamfund uden for rigsenheden automatisk tilsluttes folkekirken i det land under rigsenheden, hvor medlemmet tager bopæl.

Til stk. 3

Reglerne, som skal udformes af Naalakkersuisut, skal søge at tilgodese ønsket om flest muligt grønlandsktalende præster, og samtidig tage hensyn til det faktum, at der generelt er mangel på præster.

Til stk. 4

Baggrunden for bestemmelsen er et ønske om at styrke præsters forudsætninger for at varetage stillingen som præst i Kalaallit Nunaanni Ilagiit.

Til § 26 b

Bestemmelsen er i høj grad en videreførelse af § 2 i Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken. Bestemmelsen er dog præciseret, således at Naalakkersuisut nu kan give

tilladelse til ansættelse i en præstestilling til en ansøger, der ikke opfylder betingelserne i § 26 a, stk. 1, nr. 1-3. Præciseringen skyldes, at alle har ret til at søge en stilling, uanset uddannelsesbaggrund. Det, som Naalakkersuisut rettelig kan give tilladelse til, er ansættelse i en præstestilling.

Bestemmelsen giver hjemmel for en konkret undtagelse fra ansættelsesbetingelserne i § 26 a, stk. 1, nr. 1-3, men kan altså kun gives i undtagelsestilfælde.

Undtagelsesbestemmelsen i § 26 b giver dog ikke i begunstigende fald en fritagelse fra hverken de øvrige ansættelsesbetingelser i § 26 a eller tiltrædelsesbetingelserne i § 26 d, jf. nærmere herunder.

Bestemmelsen vil eksempelvis kunne finde anvendelse, såfremt den pågældende i fremtrædende grad har vist sig i besiddelse af de egenskaber, der har væsentlig betydning for varetagelse af en præstestilling. Biskoppen vil have mulighed for at vurdere sagligheden og fagligheden af den, der skal ansættes. Biskoppen har det overordnede ansvar for det gejstlige og de personalemæssige forhold.

Til § 26 c.

Bestemmelsen er en videreførelse af § 3 i Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken med den ændring, at fastsættelse af bestemmelser om andre uddannelsesmæssige krav, som kan træde i stedet for de i § 26 a, stk. 1, nr. 1 og nr. 2 nævnte, sker efter indstilling fra biskoppen.

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut en generel dispensationsmulighed fra de uddannelsesmæssige krav, der stilles for at kunne ansættes som præst. Dette betyder, at Naalakkersuisut kan vedtage, at alle personer, der har gennemført en bestemt anden uddannelse, vil kunne ansættes som præst.

Dispensationsmuligheden foreligger kun i tilfælde af, at der er mangel på personer, der opfylder de uddannelsesmæssige krav, som opregnes i § 26 a, stk.1, nr. 1 og nr. 2.

Til § 26 d.

Bestemmelsen er med en præcisering af, at der er tale om forudsætninger for tiltrædelse, en videreførelse af § 4 i Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken. Enhver der ansættes som præst i Kalaallit Nunaanni Ilagiit skal som forudsætning for tiltrædelse have aflagt bispeeksamen, være ordineret i overensstemmelse med ritualer herfor, underskrevet præsteløftet samt modtaget biskoppens kollats.

Det er ansættelsesmyndighedens opgave at påse, at også disse betingelser er opfyldt for en udvalgt ansøger/kandidat til et givet embede.

Bispeksamens, ordination og aflæggelse af præsteløfte skal kun ske én gang, medens biskoppens kollats kræves ved hver ansættelse. Ved kollatsbrevet overdrager biskoppen på embedets vegne det kirkelige embede til den ansatte. Kollatsbrevet oplæses ved indsættelsesgudstjenesten.

Til § 26 e.

Bestemmelsen er en videreførelse af § 6 i Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken med den sproglige ændring i stk. 1, at menighedsrepræsentationernes ret til at *indstille* ændres til en ret til at *udtale* sig ved præsteansættelser.

Ændringen skyldes en ny bestemmelse (§26 f, stk. 2), der inddrager biskoppen ved præsteansættelser. Fremgangsmåden ved præsteansættelser anvender nu samme systematik som ved provsteansættelser.

Til stk. 1.

Biskoppens mulighed for at bemyndige provsten skal ses på baggrund af de særlige geografiske forhold i Grønland.

Formuleringen ”så vidt muligt” er valgt, idet mødet kan være umuliggjort af såvel tidsmæssige som vejræssige grunde samt andre grunde.

Med udtrykket ”de valgte medlemmer” ekskluderes ”de fødte medlemmer” dvs. præster og kateketer fra deltagelse i dette møde. Til trods for deres almindelige medlemskab af menighedsrepræsentationen, jf. § 16.

Til stk. 2.

Stk. 2 indeholder en bemyndigelse til Naalakkersuisut til at kunne fastsætte regler om tidsfrister, fremgangsmåde mv.

Til § 26 f.

Bestemmelsen erstatter § 7 i Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken.

Til stk. 1

Bestemmelsens stk. 1 er konsekvensrettet jf. § 26 e, stk. 2, hvor menighedsrepræsentationernes indstilling ændres til *udtalelse*.

For at præcisere mødets omdrejningspunkt samt tidspunkt for afholdelse, hvorpå menighedsrepræsentationerne afgiver deres udtalelse, udskiftes begrebet ”fællesmøde” med ”udtalellesmøde”, ligesom det efterfølgende præciseres, at udtalellesmødet så vidt muligt bør afholdes i umiddelbar forlængelse af orienteringsmødet.

Under afstemning på menighedsrepræsentationernes udtalelsmøde har hver valgt menighedsrepræsentant 1 stemme. Hvis menighedsrepræsentationen ikke mener, at kandidaterne er egnede til stillingen, kan de afgive blanke stemmer.

Til stk. 2.

Bestemmelsen er ny og fastslår biskoppens medvirken ved præsteansættelser. Hvor biskoppen før havde en informativ rolle i form af en orienteringspligt overfor menighedsrepræsentationerne, får biskoppen med nærværende bestemmelse en afgørende rolle, idet biskoppen ved siden af menighedsrepræsentationernes udtalelse, indstiller, så vidt muligt, mindst 3 ansøgere opstillet i prioriteret rækkefølge. Naalakkersuisut kan ikke ansætte en, som ikke er omfattet af denne indstilling, uden at biskoppen har udtalt sig i sagen.

Denne nye kompetencetildeling sker på baggrund af den forvaltningsstruktur, som Kirkeloven har etableret. Biskoppen bør som den overordnet ansvarlige for den centrale styrelse af Kirken have indflydelse på, hvem der indstilles som præst i de enkelte præstegæld.

Biskoppen er ved sin indstilling ikke bundet af, hvem menighedsrepræsentationerne har udtalt sig om.

Til § 26 g.

Bestemmelsen udtrykker ansættelsesmyndighedens placering hos Naalakkersuisut.

Skulle Naalakkersuisut ønske at ansætte en ansøger, som ikke er omfattet af biskoppens indstilling, skal biskoppen høres først. Herved skal nærmere forstås, at Naalakkersuisut overfor biskoppen skal forklare og motivere den ønskede ansøger/kandidat, og at biskoppen modsat have lejlighed til, som rådgiver for Naalakkersuisut på området, at kommentere på dette ønske til brug for en fornyet skønmæssig afvejning hos Naalakkersuisut.

Til § 26 h.

Til stk. 1.

Ansættelsesmyndigheden er her bundet af de medvirkende myndigheder under udvælgelsen. I dette tilfælde menighedsrepræsentationens udtalelse. En ansøger, der ikke er omfattet af menighedsrepræsentationernes udtalelse, kan ikke udvælges og dermed ansættes. Efter praksis betyder det, at en kandidat som minimum skal have opnået én prioriteret placering som nummer 1, 2 eller 3 blandt en medvirkende menighedsrepræsentation.

Af 2. pkt. følger det, at hvis en ansøger i første runde opnår alle stemmer fra menighedsrepræsentanterne, skal vedkommende ansættes, hvis vedkommende samtidig fremgår af biskoppens indstilling, uanset på hvilken prioritet.

Til stk. 2.

Bestemmelsen kan eksempelvis anvendes i tilfælde, hvor for få kvalificerede ansøgere har meldt sig. I de fleste tilfælde vil der blive taget stilling til genopslag, inden menighedsrepræsentationen påbegynder sin afstemning og afgiver sin udtalelse. Men der kan tænkes tilfælde, hvor der efter afstemningsproceduren viser sig behov for at undersøge mulighederne for at tiltrække yderligere ansøgere. Har et stillingsopslag kun tiltrukket en enkelt ansøger, som under udtalelsmøderne ikke får stemmerne (menighedsrepræsentanterne stemmer overvejende blankt), må også denne situation siges at være typisk for en efterfølgende beslutning om genopslag af stillingen.

Til § 26 i.

Bestemmelsen er videreført fra Ansættelsesforordningen uden væsentlige ændringer.

1. punktum har til formål at give Naalakkersuisut bemyndigelse til at fastsætte regler for ansættelse i fremtidige særlige præstestillinger. Sådanne stillinger kunne tænkes at være knyttet til hospitaler eller anstalter for domfældte. Der kunne også tænkes delestillinger, hvor præsten en del af tiden fungerer som hjælpepræst og resten af tiden underviser på for eksempel Ilisimatusarfik eller en kirkelig højskole. Også nyere stillingstyper som eksempelvis stiftspræster må efter omstændighederne kunne henføres til denne bestemmelse.

Derudover tænkes særligt på Palaseqarfik Danmark.

Bestemmelsens 2. punktum omhandler enhver ansættelse af op til et års varighed, dvs. vikaransættelser. Bestemmelsen tilsigter at opnå en balance mellem på den ene side ønskeligheden af menighedsrepræsentationernes medvirken og på den anden side nødvendigheden af, at vikarer kan indsættes med kortest muligt varsel.

Til § 26 j.

Bestemmelsen er ny, men er en kodificering af nugældende praksis.

Strukturen for orienteringsmødet er den samme som ved præsteansættelse, jf. forslaget § 26 e, stk.1 med den forskel, at da der er tale om provsteansættelser, er det samtlige menighedsrepræsentationer i provstiet, der deltager ved orienteringsmødet.

Til stk. 1

Biskoppens mulighed for at bemyndige provsten skal ses på baggrund af de særlige geografiske forhold i Grønland. Uanset en eventuel bemyndigelse fra biskoppen er det denne, der har initiativpligten til mødets iværksættelse.

Formuleringen ”så vidt muligt” er valgt, idet mødet kan være umuliggjort af såvel tidsmæssige som vejmæssige grunde samt andre grunde.

Til stk. 2.

Stk. 2 indeholder en bemyndigelse til Naalakkersuisut til at kunne fastsætte regler om tidsfrister, fremgangsmåde mv.

Til § 26 k.

Bestemmelsen erstatter sammenholdt med forslagets § 26 l § 10 i Landstingsforordning nr. 8 af 30. oktober 1998 om ansættelser i Kirken.

Biskoppen er ved sin indstilling ikke bundet af, hvem menighedsrepræsentationerne har udtalt sig om.

Til § 26 l.

Bestemmelsen udtrykker ansættelsesmyndighedens placering hos Naalakkersuisut.

Skulle Naalakkersuisut ønske at ansætte en ansøger, som ikke er omfattet af biskoppens indstilling, skal biskoppens høres først. Herved skal nærmere forstås, at Naalakkersuisut overfor biskoppen skal forklare og motivere den ønskede ansøger/kandidat, og at biskoppen modsat have lejlighed til, som Naalakkersuisuts rådgiver på området, at kommentere på dette ønske til brug for en fornyet skønsmæssig afvejning hos Naalakkersuisut.

En afgørelse om udvælgelse og ansættelse af en ansøger/kandidat, som ikke oprindelig var en del af biskoppens indstilling, og om hvem biskoppen ikke efterfølgende er blevet indbudt til en drøftelse omkring, lider af en formel tilblivelsesmangel.

Til stk. 2.

Idet provstiet dækker over flere præstegæld, præciseres det i lovteksten, at provsten skal have bopæl i den by, hvor provstikontoret er beliggende. Bestemmelsen forudsætter ikke, at ansøger skal have bopæl i den by, hvor provstikontoret er beliggende, hvorfor alle præster kan søge stillingen uanset bopæl på ansøgningstidspunktet.

Til § 26 m.

Bestemmelsen er ny og giver overordnet set ansættelsesmyndighed til Kalaallit Nunaanni Ilagiit, som forvaltningsenhed, for alle stillinger bortset fra biskoppens, provsternes og præsternes, jfr. § 6 forudsætningsvis og §§ 26 f og 26 i.

Ansættelsesmyndigheden ligger umiddelbart hos biskoppen for de nævnte medarbejdergrupper under Kalaallit Nunaanni Ilagiit, men biskoppen kan under nogle nærmere omstændigheder, jfr. stk. 2 - 4, overlade myndigheden til provsterne.

Med bestemmelsen er der skabt harmoni mellem § 6 om den kirkelige enhed, denne bestemmelse, og § 28 om rekurs mellem enhederne.

Til stk. 3.

Ordet præstegældskaarl er udskiftet med ordet pedel, da denne betegnelse anvendes i daglig tale, men også fremgår af den overenskomst, som personalegruppen ansættes under.

Til kapitel 8.

Kapitlet er nyt, og skal ses i lyset af et generelt ønske om både at modernisere folkekirkens arbejdsgange og øge borgernes betalingsdel på merydelse i forhold til den almindelige offentlige service.

Kapitlet indfører brugerbetaling på borgeres ønske om et forandret navn, henholdsvis genudstedelse af attester, som det offentlige én gang har bekostet.

Til § 26 n.

Bestemmelsen er ny og fastslår en hjemmel for folkekirken til at opkræve et gebyr for behandlingen af de navneforandringssager, som rettelig henhører under myndigheden.

Bestemmelsen skelner ikke mellem de forskellige typer af navneforandringer, for-, mellem- eller efternavnsforandring. Således vil eksempelvis også den blotte sletning af et eller flere navne i en ansøgers navnerække være omfattet af gebyrkravet.

En ansøgning om forandring af flere led i ansøgerens navnerække, eksempelvis sletning af et fornavn og samtidig antagelse af et nyt efternavn, behandles under én anmeldelse af navneforandring.

Bestemmelsen forudsætter, at beløbet er indbetalt forud for sagens behandling, og betalingen er uafhængig af, om ansøgningen imødekommes eller ej.

Til stk. 2.

Af stk.2 fremgår, at navneforandringen, hvor denne bevilges, udløser 2 attester indeholdt i gebyrbetalingen; dels selve navneændringsattesten og dertil en ny enten fødsels-/dåbsattest eller fødsels-/navneattest (afhængig af ansøgeren oprindelige navngivningsform). Denne dobbelte attestudstedelse inden for gebyret skal ses i lyset af, at et nyt navn anses for at gentage en oprindelig navngivning.

Til stk. 3.

Af stk. 3 fremgår et gebyrkrav af opsamlende karakter. Således vil borgere, som udenfor Kalaallit Nunaanni Ilagiit er blevet navneforandret, og som i henhold til grønlandsk personnavneret kan få ændringen tilføjet kirkebogen, skulle betale et gebyr for udstedelse af attest herover. Også tilfælde, hvor borgere anser sig for navneforandret historisk i forhold til kirkebogens udvisende, uden den manglende indførelse kan antages at bero på en fejl hos den kirkebogsførende myndighed, vil være gebyrbelagt.

Til § 26 o.

Bestemmelsen er ny og danner hjemmel for netop genudstedelsen af de nævnte attester i litra a - e. Den første attest, som udstedes i tilknytning til den kirkelige handling eller under den civile registreringsmyndighed, vil således fortsat være gratis.

Bestemmelsen forudsætter, at beløbet er betalt forud for attestens udstedelse.

Bestemmelsen forudsætter betaling i hvert eneste tilfælde af genudstedelse.

Attester, som ikke eksplicit er nævnt i bestemmelsen, er ikke omfattet af gebyrkravet.

Til § 26 p.

Bestemmelsen er ny og hjemler adgang for gebyropkrævning ved udstedelse af dobbeltsprogede (grønlandsk-engelsk) attester over kirkebøgernes indhold. Dermed antages denne ydelse at være en merydelse i forhold til den almindelige offentlige serviceydelse, som der dermed opkræves gebyr for allerede ved en førstegangsudstedelse.

Bestemmelsen skal generelt ses i lyset af, at folkekirken oplever en stigende efterspørgsel på disse internationale attester, som Kirken løbende imødekommer ved autorisation af dobbeltsprogede attester på grønlandsk/engelsk.

Ved en dobbeltsproget (grønlandsk/engelsk) attest forstås en af biskoppen autoriseret blanket med fortrykt tekst på begge sprog, som herefter udfyldes. Anvendelse af netop den autoriserede blanket, er et juridisk gyldighedskriterium for attesten, ganske som for folkekirkens øvrige attester.

Til § 26 q.

Gebyrer efter denne Inatsisartutlov tilfalder landskassen.

Til nr. 12.

Bestemmelsen er tilføjet et nyt 2. punktum for at understrege selve lovens hovedsigte om en høj grad af selvbestemmelse i folkekirken. Princippet er bærende for loven, og udtrykkes således initialt med lovens § 6, hvor den centrale styrelse og administration for kirken findes hos biskoppen. Bemærkningerne til de enkelte bestemmelser anfører endvidere under § 6, at der er forvaltningsenhed (en forvaltningsmyndighed) omkring folkekirken.

Det indsatte nye punktum indebærer en retlig begrænsning for Naalakkersuisuts efterprøvelsesadgang af folkekirkens egne afgørelser. "Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke" er af lovtekniske grunde ændret til "Naalakkersuisut" og af samme grund er det fundet unødvendigt at fastslå, at klageinstansens afgørelse er endelig, men det er stadig forudsat, at det er det for Kirken ressortansvarlige departement, der træffer afgørelse, og at denne afgørelse er endelig.

Hvor folkekirken således indenfor egen forvaltningsmyndighed har truffet en afgørelse, kan denne som sidste instans, jfr. § 28, stk. 3, tillige indbringes for Naalakkersuisut, og dermed af en myndighed uden for forvaltningsmyndigheden.

Ved behandling af sager er Naalakkersuisut kompetent til at påse, om folkekirken i sin sagsbehandling og afgørelse har overholdt almindelige forvaltningsretlige regler (de retlige rammer).

Med det nye punktum opsættes en begrænsning for denne sidste rekurs ud af forvaltningsmyndigheden og op til Naalakkersuisut. Afgørelser, som efter deres indhold overvejende angår teologiske spørgsmål, kan således ikke fuldstændig efterprøves af Naalakkersuisut. Dog kan Naalakkersuisut som rekursenhed foretage en vurdering af, om Kirkens skøn ligger indenfor de retlige rammer.

Overvejende teologisk karakter antages primært at være forhold af læremæssig karakter. Afgørelser som angår eller bygger på en forståelse af folkekirkens læregrundlag, herunder gennem udmøntningen i de autoriserede ritualer, vil således som udgangspunkt endeligt skulle behandles inden for den folkekirkelige forvaltningsmyndighed.

Også andre sager end netop vedrørende læregrundlaget vil efter omstændighederne skulle henføres til formuleringen af overvejende teologisk karakter.

Til § 2.

Det foreslås at ændringsforslaget træder i kraft 1. januar 2014.